

Maakuntastrategia 2050

edelleen kehittämään. Tavoitteena on saavuttaa asema Euroopan vastuullisimpana ruokamaakuntana.

Uudistuminen on maakunnalle elinehto teknologian kehityksen kiihtyessä. Keskeistä on yritysperustan lisääminen erityisesti osaamisintensiivisillä aloilla, yritysten tuotekehityksen tukeminen, teknologian tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntäminen ja palvelutuotannon lisääminen.

Strategiassa hyvinvointiteema näkyy erityisesti elämänlaadun, turvallisuuden, viihtyvyyden ja hyvinvoinnin vahvistamisena, työurien pidentämisenä ja hyvinvointiteknologian osaamisen tarpeen lisäämisenä. Digitaalisuus jatkuvan oppimisen näkökulmasta nostetaan esiin tärkeänä seikkana. Notre-hankkeen tavoitteena on tukea maakuntaohjelman laadintaa erityisesti innovaatioilla, jotka liittyvät ikääntyvään väestöön.

Maakuntaohjelman 2026–2029 ja älykkään erikoistumisen strategian päivitys pohjautuu pitkän tähtäimen tavoitteiden linjauksiin. Alustavat pitkän tähtäimen tavoitteet julkaistaan Etelä-Pohjanmaan liiton verkkosivuilla alkuvuodesta.

SoTe digitalisaatioyhteistyö yliopistokeskuksen kanssa Notre hankkeessa

Seinäjoen (Tampereen yliopisto) yliopistokeskuksessa on käynnissä useita sosiaali- ja terveydenhuollon digitalisaation projekteja. Tärkeimmät tämänhetkiset Horizon-hankkeet keskittyvät terveydenhoidollisiin päätöksenteontukitoimiin. Tällä hetkellä tehdään tutkimusta varsinkin sydän- ja verisuonitauteihin liittyen.

Tampereen yliopisto koordinoi kahta kansainvälistä projektia (<https://smash-hcm.eu/> ja <https://projects.tuni.fi/percard/>) ja toimii työpaketin johtajana kolmannessa (<https://cvdlink-project.eu/>).

Yhteistyötä tehdään myös Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa. Esimerkiksi kehitetään uusia tiedonkeruumenetelmiä tehohoidon datoille. Digitaalisen terveyden & hyvinvointiteknologian osaamisverkosto -hanke (<https://innokaupungit.fi/teemat/digiterveys/>) on juuri päättynyt ja sen loppuraporttia ja tuloksia tullaan käsittelemään seuraavassa sidosryhmätapaamisessa.

LOWO Oy uusiin startup Notre -hankkeessa

LOWO Oy:n MinunArkeni-sovelluksen avulla voidaan rekisteröidä kaikki käyttäjän arkeen liittyvät tapahtumat ja tarvittaessa jakaa ne kaikille asianomaisille. Näin omaiset ja hoitohenkilökunta saavat yhtenäisen kuvan kokonaistilanteesta reaaliaikaisesti. Sovellus luo henkilökuvan iäkkäästä läheisestä ja käyttäjät pääsevät lähemmäksi läheistään, jonka arjessa ei voi olla fyysisesti läsnä. Käytännössä MinunArkeni on reaaliaikainen reissuvihko, johon voidaan kirjata huomioita arjen sujumisesta ja elämän pienistä hetkistä.

Kuva 1. Notre sidosryhmäkokous 8.1.2025 (kuva Kirsi Paavola, 2025).

Yhteenveto

Notre-hankkeen sidosryhmä nosti esille ajankohtaisen aiheen ikääntyvien ihmisten digitaalisten taitojen, tietoturvan ja toiminnallisten rajoitteiden huomioimisesta hankkeissa. Olisi laajemmin ja aidosti kartoitettava ikääntyvien suhtautuminen digitalisaatioon. Mitkä ovat ikääntyvien omat näkemykset tai mitä pelkoja ja toiveita heillä itsellään on digiteknologian käytöstä? Nämä asiat tulisi tutkia osallistavilla menetelmillä, kuten haastattelun, kyselyn tai työpajojen avulla. NOTRE-hankkeen tekemä haastattelututkimus on kovin suppea, mutta suuntaa antava huomiolle, että loppukäyttäjät eivät ole vielä valmiita ottamaan etäpalveluita ja digitalisaatiota käyttöön laajemmin.

Todettiin myös, että monilla ikääntyneillä on toiminnallisia rajoitteita, kuten näön heikkenemistä, heikentynyt hienomotoriikka tai muistisairauksien vaikutuksia, jotka vaikeuttavat teknologian käyttöä. Tuotekehittely käyttäjäystävällisemmille laitteille ja sovelluksille, joissa otetaan huomioon esimerkiksi yksinkertaisuus, helppo navigointi ja selkeä ohjeistus on äärimmäisen tärkeää. Myös koulutusta tulisi kohdentaa niille, jotka eivät vielä osaa.

Muistisairaita arvioidaan vuonna 20240 olevan Suomessa noin 247 000. Etelä-Pohjanmaalla on jo nyt 7000 muistisairasta, ja määrä kasvaa noin 1000:lla vuosittain. Tämä tarkoittaa sitä, että tarvitaan pikaisesti alueelle suunnattuja kehittämissankkeita ja ratkaisuja. Yksi mahdollinen esimerkki voisi olla hoiva-alan eläköityneet ammattilaiset, jotka voisi kouluttaa digitukihenkilöiksi esimerkiksi muistisairaille ja muille ikääntyneille.

Kirjoittajat ovat Interreg -rahoitteisen NOTRE-hankkeen toimijoita ja sidosryhmäläisiä. NOTRE on kolmivuotinen hanke Interreg Europe -ohjelman, joka muun muassa pyrkii tukemaan teknologia-alan startup-

yrittäjiä uusien tuoteideoiden kehittämisessä ja markkinoille saamisessa.

Sami Perälä

kehittämispäällikkö, hyvinvointiteknologia

SeAMK, hyvinvointi ja luovuus

Kirsi Paavola

projektipäällikkö

SeAMK, hyvinvointi ja luovuus

Julia Haapasaari

kehittämisasiantuntija

Etelä-Pohjanmaan liitto

Miika Laurila

yhteyspäällikkö

Etelä-Pohjanmaan liitto

Mark van Gils

professori

Tampereen yliopisto

Kirjoittajat ovat Interreg-rahoitteisen NOTRE-hankkeen toimijoita ja sidosryhmäläisiä. NOTRE on kolmivuotinen Interreg Europe -ohjelman hanke , joka muun muassa pyrkii tukemaan teknologia-alan startup-yrittäjiä uusien tuoteideoiden kehittämisessä ja markkinoille saamisessa.

Lähteet

Etelä-Pohjanmaan Liitto (i.a.). *Maakuntastrategia*. Haettu 28.1.2025.

<https://epliitto.fi/aluekehitys/maakuntasuunnitelma-ja-ohjelma/>

LOWO. (i.a.). Haettu 28.1.2025. <https://lowo.fi/>

Muistiliitto (2024). *Muistisairauteen sairastuu huomattavasti aiempaa arvioitua useampi*. Haettu 28.1.2025.

<https://muistiliitto.fi/muistisairauteen-sairastuu-huomattavasti-aiempaa-arvioitua-useampi/>

Notre-hanke. (i.a.). Haettu 28.1.2025. <https://projektit.stage.dev.seamk.fi/hyvinvointi-ja-luovuus/notre/>